

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALEKTEN

RIJKSUNIVERSITEIT GENT
Seminarie voor Vlaamse Dialektologie
Blandijnberg 2
9000 Gent
tel : 091/25.76.11
toestel 4104

Navraaglijst G

januari 1988

PLOEGEN en SPITTEN

Dialekt van . . . . . (stad, dorp,
gehucht, wijk, ... (gemeente) . . . . . (prov.)

GESPROKEN DOOR :

OPGETEKEND DOOR :

Naam : . . . . .

Naam : . . . . .

Geboorteplaats : . . . . .

Geboorteplaats : . . . . .

Geboortejaar : . . . . .

Geboortejaar : . . . . .

(vroeger) beroep : . . . . .

Beroep : . . . . .

Geboorteplaats-moeder : . . . . .

Geboorteplaats vader : . . . . .

Volledig adres en telefoonnummer

Volledig adres en telefoonnr.

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

I. PLOEGEN

1. a) Kent u in uw dialekt het woord jumelle ? O ja O neen

2. b) Hoe spreekt u het uit ?

Wordt de j uitgesproken als z, zj of s ? . . . . .

Wordt de u uitgesproken als uu, a of e (zoals in de) ? . . . . .

Wordt de e van jumelle uitgesproken als e (zoals in bel) of

i (zoals in dik) of èè (zoals in het Franse notaire) ? . . . . .

3. a) Kent u in uw dialekt het woord zole ? O ja O neen

4. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

5. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt zo volledig mogelijk beschrijven ?

6. a) Kent u in uw dialect het woord karu, karuin ?   0 ja   0 neen
7. b) Hoe spreekt u het uit ? .....
8. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ? (Is het een eënscharige rondgaande ploeg met twee gelijke wielen ? of ...)

-
9. a) Kent u in uw dialect het woord wale(ploeg) ?   0 ja   0 neen
10. b) Hoe spreekt u het uit ? .....
11. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ?

-
12. Kent u in uw dialect de volgende woorden :	Hoe spreekt u ze uit ?
a) <u>saks</u> 0 ja 0 neen	.....
13. b) <u>sakseploeg</u> 0 ja 0 neen	.....
14. c) <u>saksenaar</u> 0 ja 0 neen	.....
15. Wilt u de ploeg die ermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ? (Duid aan of u a, b of c bedoelt.)

-
16. a) Kent u in uw dialect het woord eerploeg ?   0 ja   0 neen
17. b) Hoe spreekt u het uit ? .....
18. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ?

-
19. a) Kent u in uw dialect het woord hangelploeg ?   0 ja   0 neen
20. b) Hoe spreekt u het uit ? .....
21. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ?

22. a) Kent u in uw dialect het woord kouterploeg ? 0 ja 0 neen

23. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

24. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ?

---

25. a) Kent u in uw dialect het woord onderploeg ? 0 ja 0 neen

26. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

27. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ?

---

28. a) Kent u in uw dialect het woord moorploeg ? 0 ja 0 neen

29. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

30. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ?

---

31. a) Kent u in uw dialect het woord valke ? 0 ja 0 neen

32. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

33. c) Wilt u de ploeg die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ?

---

34. a) Kent u in uw dialect het woord karmirole, karirole ? 0 ja 0 neen

35. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

36. c) Wilt u de zaak die met dit woord wordt aangeduid, zo volledig mogelijk beschrijven ? (Is het een wagentje waarop de ploeg vervoerd wordt ? Of het voorste gedeelte van de ploeg dat uit 2 wielen bestaat ? Of ...)

37. a) Kent u in uw dialect het werkwoord twee'veuren ? 0 ja 0 neen

38. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

39. c) Wat betekent het precies ? . . . . .

---

40. a) Kent u in uw dialect het werkwoord drotten, druuten ? 0 ja 0 neen

41. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

42. c) Wilt u de wijze van ploegen die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ? (Is dit het ondiep omploegen van stoppeland ? Of ...)

---

43. a) Kent u in uw dialect het werkwoord valken, valten ? 0 ja 0 neen

44. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

45. c) Wat betekent het precies ? (stoppeland omploegen of ...)

---

46. a) Kent u in uw dialect het werkwoord eren ? 0 ja 0 neen

47. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

48. c) Wat betekent het ? (land gereed leggen voor het zaaien ? of ...)

---

49. a) Kent u in uw dialect het werkwoord rochtingen ? 0 ja 0 neen

50. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

51. c) Wat betekent het ? . . . . .

---

52. a) Kent u in uw dialect het werkwoord schijvelen, schievelen ? 0 ja

53. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . . 0 neen

54. c) Wat betekent het ? . . . . .

Kent u in uw dialect de volgende woorden die verband houden met de ouderwetse manier van ploegen, waarbij een akker met een rondgaande ploeg in bedden werd verdeeld :

	in mijn dialekt	hoeveel ploeg- smeden breed ?	het woord betekent bij ons iets anders, namelijk :
55. <u>bed</u>	0 bekend 0 onbekend	.....	
56. <u>gewend,</u> <u>gewinde</u>	0 bekend 0 onbekend	.....	
57. <u>rug,</u> <u>rik</u>	0 bekend 0 onbekend	.....	
58. <u>schof</u>	0 bekend 0 onbekend	.....	
59. <u>schamel</u>	0 bekend 0 onbekend	.....	
60. <u>schrooi</u>	0 bekend 0 onbekend	.....	
61. <u>brauw</u>	0 bekend 0 onbekend	.....	

II. SPITTEN

Hoe noemt u

62. een spade met een rechthoekig en breed blad, die gebruikt wordt voor het gewone werk op de akker of in de tuin ? (*sputspa, spetspa, peilspa, ...*)

.....

63. een spade waarvan het blad langer en smaller is dan dat van een gewone spade en waarmee men gemakkelijk tussen boomwortels kan graven, waarmee men wortels kan afsteken of waarmee men sloten delft ?

.....

64. de spade die gebruikt werd om het gezaaide graan met aarde te bedekken ?
(Die spade had een speciaal blad, zie tekening.)

65. de spade voor zwaar werk, die ook door grondwerkers gebruikt werd ?

66. a) de ouderwetse houten spade waarvan de onderrand met ijzer beslagen was ?

67. b) Waarvoor gebruikte u deze spade ?

68. a) Kent u in uw dialect het woord bot, but voor een of ander delfwerktuig ?

0 ja   0 'neen

69. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

70. c) Hoe ziet het werktuig dat hiermee bedoeld wordt eruit ?

71. d) Waarvoor wordt het of werd het gebruikt ?

72. a) Kent u in uw dialect het woord peilspa ?

0 ja   0 neen

73. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

74. c) Wilt u de spade die hiermee bedoeld wordt, zo volledig mogelijk beschrijven ?

75. a) Kent u in uw dialect het woord lepelspade ?

0 ja   0 neen

76. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

77. c) Welke spade wordt hiermee bedoeld ?

78. Hoe noemt u de strook aarde die een spitter in één gang omspit en die gewoonlijk iets minder breed is dan de breedte van het spablad ?

bv. Wij gaan nog een ..... of tien spitten en dan gaan we naar huis.

(riemling, eerling, ...)

79. Hoe noemt u de eerste strook aarde als men de akker of de tuin begint te spitten ? (*kantgang, ...*)

.....

80. Hoe noemt u de laatste strook aarde die op een akker of in de tuin moet worden gespit ? (*sluitgang, trekgang, ...*)

.....

81. Hoe zegt u in uw dialect : de kant van een akker die gespit moet worden vast en effen maken ? (*kantzetten, ...*)

.....

82. Hoe noemt u het touw dat men over de grond spant om daar langs in rechte lijn te spitten ?

.....

83. Hoe noemt u een klomp aarde die men op zijn spade laadt ? (*fakke, paleie, ...*)

.....

84. Hoe zegt u in uw dialect van grond dat hij niet verbrokkelt, maar vast en dicht blijft, zodat het spoor van de spadesteek duidelijk zichtbaar blijft ? (*de grond houdt steke, ...*)

.....

85. Hoe zegt u : met een spade de aarde uit iets (gracht, put, voor, enz.) steken en wegwerpen ? (*uitschieten, ...*)

.....

86. Hoe zegt u : de grond spitten zonder hem om te keren zodat de grond blijft liggen zoals daarvoor ? (*de eerde schieten, ...*)

.....

87. Hoe zegt u : de bovenste laag aarde met het onkruid erop, met de spade afsteken en in de voor werpen ? (*afzetten, afpellen, ...*)

.....

88. a) Kent u in uw dialect het woord paleie, faleie ? 0 ja 0 neen

89. b) Hoe spreekt u het uit ? .....

90. c) Wat betekent het ? (*een klomp aarde, een soort spade (welke ?), ...*)

91. a) Kent u in uw dialect het werkwoord tegelen, tichelen voor een bepaalde manier van spitten ?

0 ja 0 neen

92. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

93. c) Wat betekent het precies ?

---

94. a) Kent u in uw dialect het werkwoord kassen in verband met spitten, voren maken, ... ?

0 ja 0 neen

95. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

96. c) Wat betekent het precies ?

---

97. a) Kent u in uw dialect het woord stekvore (-veure) voor een bepaalde soort voor ?

0 ja 0 neen

98. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

99. c) Wat betekent het ?

---

100. a) Kent u in uw dialect het woord lekvore, laakvore (-veure) voor een bepaalde soort voor ?

0 ja 0 neen

101. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

102. c) Wat betekent het ?

---

103. a) Kent u in uw dialect het woord lepelvore (-veure) voor een bepaalde soort voor ?

0 ja 0 neen

104. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

105. c) Wat betekent het precies ?

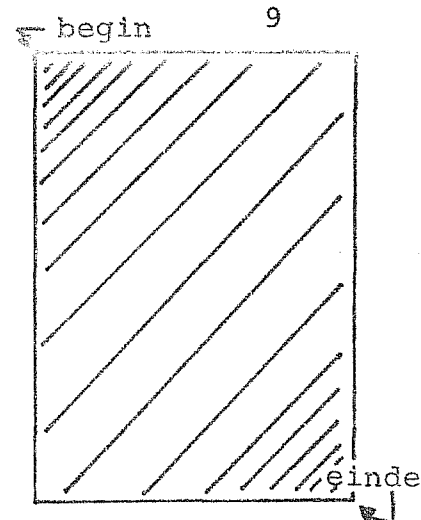
106. a) Kent u in uw dialect het woord bakvore (-veure) voor een bepaalde soort voor ?

0 ja 0 neen

107. b) Hoe spreekt u het uit ? . . . . .

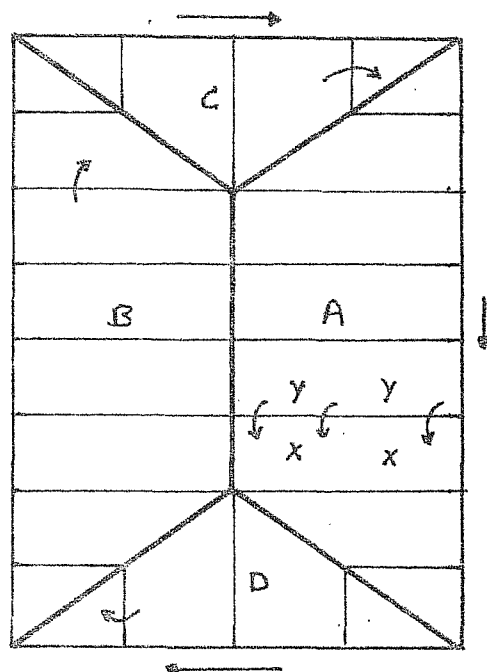
108. c) Wat betekent het precies ?

109. Hoe zegt u : een stuk grond overdwaars om-
spitten ? bv. Men begint te spitten in de
linkerbovenhoek van het stuk en men eindigt
in de rechteronderhoek. (*riemen, ...*)

110. Kent u de volgende manier van spitten, die de heer Marcel Pieters
uit Lokeren beschrijft als volgt :

Nadat het te bewerken perceel is afgelijnd
met de spade, begint men op een willekeu-
rige plaats te spitten, bv. in A. Men schil-
fert de stroken X en Y af en gooit de boven-
laag op enige afstand. Daarna spit men een
eerste voor op Y en met de uitgedolven aarde
vormt men een berm op X. Nu spit men voor na
voor verder. Komt men aan de schuine lijn die
perceel A en C afbakent, dan heeft men tel-
kens één "steke" grond te weinig om de vorige
voor te vullen. De daardoor ontstane, schuin-
lopende greppel wordt nadien gevuld vanuit C,
want daar heeft men telkens een spadesteek
grond te veel - en dit tot de helft van dat
perceel.

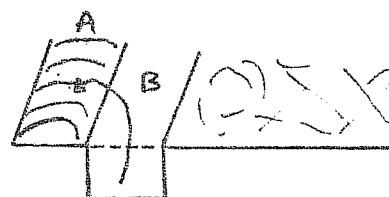
Zo wordt de volledige oppervlakte verder be-
werkt tot men opnieuw aan X komt. Met de
daarop liggende grond uit Y sluiten wij onze
laatste voor.

Hoe noemt u deze manier van spitten ?

111. Kent u de wijze van spitten waar-
bij men eerst een strook grond (2 spaden
breed) afschilfert en zuiver maakt,

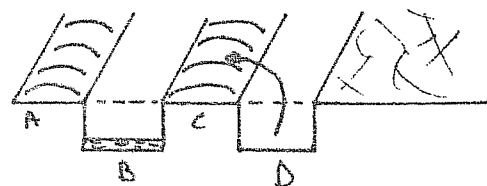
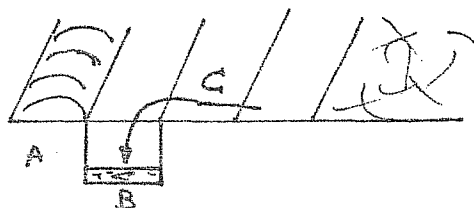
en dan een voor B spit waarvan de aarde op
de gezuiverde strook A gegooid wordt.

Daarna schilfert men opnieuw een strook
aarde van 2 spaden breed af; het afge-
schilferde werpt men in de vorige voor.

Zo werkt men steeds verder.

Hoe noemt u deze wijze van spitten ?
(*spitten op holle veuren, ...*)

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes the need for transparency and accountability in financial reporting.

2. The second part of the document outlines the various methods and techniques used to collect and analyze data. It includes a detailed description of the experimental procedures and the statistical analysis performed.

3. The third part of the document presents the results of the study. It includes a series of tables and graphs that illustrate the findings of the research. The data shows a clear trend in the relationship between the variables studied.

4. The fourth part of the document discusses the implications of the findings and provides recommendations for future research. It suggests that further studies should be conducted to explore the underlying mechanisms of the observed phenomena.

5. The fifth part of the document concludes the study and summarizes the key findings. It reiterates the importance of accurate record-keeping and the need for ongoing research in this field.